

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ

Στ' Δημοτικού

Θεματική ενότητα: Τραύματα και Θεραπεία

1. Τραύμα της ζωής: Οικολογική κρίση

Αγώνας για να προστατέψουμε το περιβάλλον

 Διαβάζουμε το κείμενο και υπογραμμίζουμε τους λόγους για τους οποίους η Σούζαν πιστεύει ότι το περιβάλλον καταστρέφεται.

Εικ.1α

Ταιριάζετε τα λόγια σας με έργα

«Είμαι η Σούζαν Σουζούκι και μιλώ εκ μέρους της περιβαλλοντικής οργάνωσης των παιδιών. Είμαστε μια ομάδα δωδεκάχρονων και

δεκατριώνχρονων που προσπαθούν να κάνουν τη διαφορά. Μαζέψαμε μόνοι μας λεφτά για να έρθουμε εδώ, διανύοντας μια απόσταση εννιά χιλιάδων χιλιομέτρων, για να πούμε σ' εσάς τους ενήλικες ότι πρέπει ν' αλλάξετε τον τρόπο που ενεργείτε.

Δεν έχω τίποτε να κρύψω, αλλά μάχομαι για το μέλλον μου. Μιλώ για τις γενιές που θα έρθουν. Μιλώ για τα παιδιά που πεινάνε στον κόσμο και κλαίνε και κανείς δεν τ' ακούει. Μιλώ για τ' αμέτρητα ζώα που αφανίζονται σ' όλο τον πλανήτη, γιατί δεν έχουν πού να καταφύγουν. Τώρα φοβάμαι να βγω στον ήλιο, εξαιτίας της τρύπας του όζοντος, φοβάμαι ν' αναπνεύσω τον αέρα, γιατί δεν γνωρίζω τα χημικά που περιέχει.

Είμαι μονάχα ένα παιδί κι ωστόσο, ξέρω πως πλέουμε όλοι στο ίδιο καράβι και θα έπρεπε να ενεργούμε ως ένας ενιαίος κόσμος, συγκεντρωμένοι στον ίδιο σκοπό. Ο θυμός δεν με τυφλώνει, ούτε με εμποδίζει ο φόβος να πω πώς αισθάνομαι. Στη χώρα μου τον Καναδά δημιουργούμε απορρίμματα, αγοράζουμε και πετάμε συνεχώς χωρίς να μοιραζόμαστε τίποτε με τις φτωχές χώρες. Αν και έχουμε περισσότερα, φοβόμαστε να μοιραστούμε, φοβόμαστε να ξεφύγουμε από την προσκόλλησή στον πλούτο μας. Ζούμε μια προνομιούχα* ζωή με πληθώρα νερού, τροφών και καταλυμάτων, έχουμε ρολόγια, ποδήλατα, υπολογιστές και τηλεοράσεις, θα μπορούσα ν' απαριθμώ ό,τι έχουμε για μέρες...

Στο σχολείο, από το νηπιαγωγείο μάς διδάσκετε πώς να συμπεριφερόμαστε στη ζωή μας. Μας διδάσκετε να μη μαλώνουμε, να τα βρίσκουμε μεταξύ μας, να μην πονάμε άλλα πλάσματα, να μοιραζόμαστε, να μην είμαστε πλεονέκτες*... Τότε γιατί πάτε να κάνετε αυτά που μας λέτε να μην κάνουμε;

Μην ξεχνάτε τον λόγο που λαμβάνετε μέρος σε αυτές τις διασκέψεις και για ποιον τα κάνετε. Είμαστε τα δικά σας παιδιά. Εσείς αποφασίζετε

σε τι κόσμο θα μεγαλώσουμε. Ο πατέρας μου πάντα λέει: "Είσαι ό,τι κάνεις, όχι ό,τι λες". Λοιπόν, αυτά που κάνετε με κάνουν να κλαίω τη νύχτα. Δεν σταματάτε να ισχυρίζεστε ότι μας αγαπάτε. Να λοιπόν η πρόκληση: Ταιριάζετε τα λόγια σας με έργα!».

(Διασκευή ομιλίας στη Διάσκεψη για το Περιβάλλον στη Βραζιλία, 1992)

A. Απαντούμε τις ερωτήσεις:

1. Ποιοι είναι σύμφωνα με τη Σούζαν οι λόγοι για τους οποίους το περιβάλλον καταστρέφεται;

.....
.....
.....
.....
.....

2. Τι καλεί τους μεγάλους να πράξουν;

.....
.....
.....
.....

Εικ.1β

Γλωσσάρι:

προνομιούχος*: αυτός που έχει κάτι καλύτερο από τους άλλους

πλεονέκτης*: αυτός που θέλει να αποκτά συνεχώς περισσότερα από όσα έχει

Ο αγώνας για κάθε καλό αρχίζει από τον εαυτό μας

Ο Θεός δημιούργησε τον όμορφο κόσμο που μας περιβάλλει από αγάπη για τον άνθρωπο. Μας τον χάρισε με την εντολή να «εργαζόμαστε και να τον φυλάσσουμε» (Γένεση 2,15). Εμείς, όμως, απομακρυνθήκαμε από τον Θεό και δεν υπακούμε στις εντολές του. Αγαπούμε την άνετη ζωή με τη συνεχή κατανάλωση και χρησιμοποιούμε ανεύθυνα καθετί που μπορεί να κάνει τη ζωή μας πιο εύκολη, χωρίς ποτέ να σκεφτόμαστε ότι αυτό μπορεί να καταστρέφει το περιβάλλον.

Δεν εκτιμήσαμε σωστά αυτό που μας χάρισε ο Θεός και τώρα, που η ίδια η φύση δημιουργεί τεράστιες καταστροφές, κάνουμε μεγάλες διασκέψεις και συνέδρια για να βρούμε τρόπους να την επαναφέρουμε στην αρμονική της κατάσταση. Ορίσαμε, μάλιστα, την 5^η Ιουνίου ως τη μέρα που γιορτάζεται απ' όλο τον κόσμο η Παγκόσμια Ημέρα Προστασίας του Περιβάλλοντος. Αυτή τη μέρα όλοι οι ηγέτες του κόσμου κάνουν ομιλίες και στέλνουν μηνύματα, προσπαθώντας να μας πείσουν για τον αγώνα που πρέπει να κάνουμε για να σώσουμε το περιβάλλον. Δεν καταλαβαίνουμε ότι το περιβάλλον δεν σώζεται μόνο με διακηρύξεις και ομιλίες, αλλά με την αλλαγή του καθενός μας, ιδιαίτερα όσων ζούμε σε ανεπτυγμένες οικονομικά χώρες. Αυτό τονίζει και ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος, ως εκπρόσωπος της Εκκλησίας μας, στο μήνυμα που έστειλε το 2010 για την Παγκόσμια Ημέρα Προστασίας του Περιβάλλοντος:

«Ασχολούμενος πολλά χρόνια με τα προβλήματα του περιβάλλοντος έχω διαπιστώσει ότι βασική αιτία όλων των καταστροφών είναι η πλεονεξία και η συνεχής επιδίωξη του πλούτου από τους κατοίκους των αναπτυγμένων χωρών.

Εικ.2α

Οι Άγιοι Πατέρες της Εκκλησίας μας δίδαξαν αλλά και έζησαν τον λόγο του Αποστόλου Παύλου που λέει: “όταν έχουμε τροφή, κατοικία και σκεπάσματα, ν’ ακούμαστε σ’ αυτά” (Α’ Τιμ. 6, 8) και ακολούθησαν την προσευχή του Σολομώντα που παρακαλούσε τον Θεό να μην του δώσει πλούτο ούτε φτώχεια αλλά να του προσφέρει μόνο όσα ακούουν για να ζει».

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης μας καλεί με το μήνυμά του να μάθουμε να ικανοποιούμαστε μ’ αυτά που μας είναι αναγκαία. Αν χρησιμοποιούμε μόνο αυτά που χρειαζόμαστε, τότε όχι μόνο δεν θα καταστρέφεται το περιβάλλον, αλλά και οι συνάνθρωποί μας στις φτωχότερες χώρες θα έχουν αυτά που χρειάζονται για να επιβιώσουν*.

Γλωσσάρι

επιβίωση*: η ικανότητα να διατηρηθούν στη ζωή, να ζήσουν

B. Απαντούμε τις ερωτήσεις:

1. Ποια θεωρεί ο Οικουμενικός Πατριάρχης ως βασική αιτία όλων των καταστροφών στο περιβάλλον;

.....

.....

.....

.....

.....

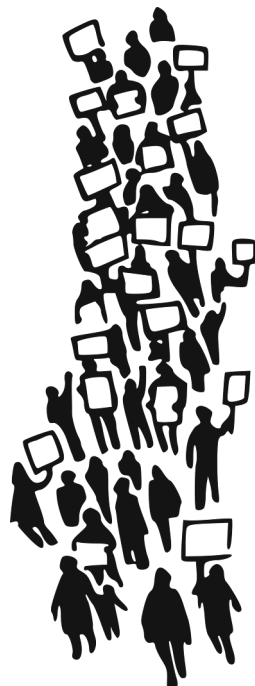
.....

.....

.....

.....

.....

Εικ.2β

2. Πώς πρέπει να ζούμε, σύμφωνα με την Εκκλησία μας, για να αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα της οικολογικής κρίσης;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

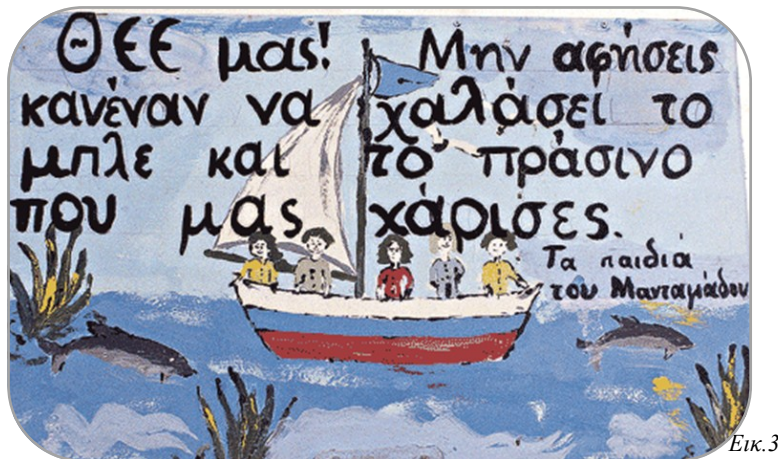
.....

.....

.....

Γ. Συζητούμε με τους γονείς μας και μετά στην τάξη:

- Ζητώ να μου αναφέρουν τρία πράγματα που αγόρασαν χωρίς να τους είναι απαραίτητα και τους λόγους που νομίζουν ότι το έκαναν.
- Τους ρωτώ ποιο ρόλο νομίζουν παίζει η διαφήμιση στο να αγοράζουμε πράγματα.

Κατανάλωση και νηστεία

Εικ.4

Η διαφήμιση επηρεάζει πολύ τη ζωή μας και έχει σημαντική ευθύνη στη χωρίς μέτρο κατανάλωση και στην καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος. Στόχος της δεν είναι μόνο η ενημέρωσή μας για τη χρησιμότητα κάποιου προϊόντος, αλλά η δημιουργία ψεύτικων αναγκών, τις οποίες πιστεύουμε ότι πρέπει να ικανοποιήσουμε για να είμαστε ευτυχισμένοι. Χρησιμοποιώντας η διαφήμιση τη δύναμη της εικόνας και του ήχου στην τηλεόραση, στον ηλεκτρονικό υπολογιστή, στα κινητά τηλέφωνα και αλλού μας παρασύρει στο να θέλουμε συνεχώς ν' αγοράζουμε νέα προϊόντα, τα οποία σύντομα ανακαλύπτουμε ότι δεν τα χρειαζόμαστε και είτε τα στοιβάζουμε στο σπίτι μας είτε τα πετάμε.

Η καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος γίνεται κυρίως από τα εργοστάσια που προσπα-

θούν να παράγουν τόσα πολλά προϊόντα και από τα πολλά πράγματα που πετάμε τελικά ως άχρηστα.

Η Εκκλησία μάς προτείνει την άσκηση της νηστείας, για να μαθαίνουμε να αρκούμαστε* σε αυτά που πράγματι χρειαζόμαστε, να δυναμώσουμε τη θέλησή μας και να έχουμε τη δύναμη ν' αντιστεκόμαστε* στο κάλεσμα της διαφήμισης για κατανάλωση. Μας συμβουλεύει να μη στηρίζουμε την ευτυχία μας στα πολλά πράγματα που καταναλώνουμε αλλά στη χαρά που γεννιέται μέσα μας όταν τα μοιραζόμαστε με συνανθρώπους μας που τα χρειάζονται. Βοηθούμε, έτσι, στην αντιμετώπιση της φτώχειας, στη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος και γινόμαστε καλοί διαχειριστές του πλούτου που μας εμπιστεύθηκε ο Θεός.

Γλωσσάρι

αρκούμαι*: αυτά που έχω μου είναι αρκετά, δεν χρειάζομαι άλλα

αντιστέκομαι*: προσπαθώ να καταπολεμήσω κάποιο συναίσθημα, κάποια επιθυμία

Α. Συζητούμε στην τάξη.

1. Ποιο πρόβλημα δημιουργεί η διαφήμιση στις καθημερινές μας ανάγκες όταν προωθεί μόνο την κατανάλωση;
2. Πώς επηρεάζει η μεγάλη κατανάλωση τη σχέση του ανθρώπου με το περιβάλλον;
3. Πώς η Εκκλησία μάς βοηθά ν' αντιμετωπίσουμε τη χωρίς μέτρο κατανάλωση;

Ο δίκαιος ασκητής Γεώργιος

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος στο μήνυμα που έστειλε το 2010 για την Παγκόσμια Ημέρα Προστασίας του Περιβάλλοντος αναφέρει και τα ακόλουθα:

«...Έχοντας λοιπόν υπόψη ότι Ορθοδοξία σημαίνει την απόρριψη κάθε περιττού και ότι ο Ορθόδοξος Χριστιανός είναι “οικονόμος* καλός κάθε χαρίσματος του Θεού” (Α’ Πέτρου 4, 10) μπορούμε να βγάλουμε το συμπέρασμα, από μια μικρή ιστορία, ότι οι παλιοί χριστιανοί σέβονταν τη δημιουργία του Θεού και γνώριζαν πώς να διατηρούν το περιβάλλον ανεπηρέαστο παίρνοντας μόνο αυτά που τους ήταν απαραίτητα:

“Κάποτε στην έρημο του Σινά οκτώ πεινασμένοι Σαρακηνοί* συνέλαβαν τον δίκαιο ασκητή Γεώργιο. Αυτός δεν είχε τίποτα να τους δώσει, διότι ήταν ακτήμονας* και έτρωγε μόνο άγρια κάππαρη, τόσο πικρή που μπορούσε και γαμήλα να πεθάνει αν την έτρωγε. Βλέποντάς τους, όμως, τόσο πεινασμένους λέει σ’ έναν απ’ αυτούς: “Πάρε το τόξο σου, πέρασε αυτό το βουνό και θα βρεις κοπάδι από αγριοκάτσικα και τόξευσε όποιο θέλεις, μη δοκιμάσεις όμως να τοξεύσεις άλλο”. Πήγε τότε ο Σαρακηνός, όπως του είπε ο γέροντας, τόξευσε ένα, το έσφαξε και μετά, μόλις δοκίμασε να τοξεύσει και δεύτερο, αμέσως έσπασε το τόξο του. Ερχόμενος και φέροντας το κρέας διηγείτο στους φίλους του αυτό που έπαθε από την παρακοή και την πλεονεξία του”».

Εικ.5

Γλωσσάρι

οικονόμος*: αυτός που χρησιμοποιεί σωστά κάποια αγαθά

Σαρακηνοί*: Άραβες πειρατές

ακτήμονας*: αυτός που δεν έχει τίποτα δικό του

B. Απαντούμε τις ερωτήσεις:

1. Πώς χρησιμοποιούσε το περιβάλλον ο δίκαιος ασκητής Γεώργιος και πώς πρότεινε στους Σαρακηνούς να το χρησιμοποιήσουν;

.....

.....

.....

.....

2. Πώς βοηθά ο τρόπος ζωής του ασκητή στη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος για τις επόμενες γενιές;

.....

.....

.....

.....

3. Ποιο μήνυμα στέλνει σε όλους ο Οικουμενικός Πατριάρχης αναφέροντας την ιστορία;

.....

.....

.....

.....

Γ. Η Εκκλησία προσεύχεται για το περιβάλλον.

Η Εκκλησία μας προσεύχεται στον Θεό για το περιβάλλον και τη διατήρηση της ομορφιάς όλης της κτίσης. Όρισε την 1η Σεπτεμβρίου ως τη Μέρα Περιβάλλοντος για την Εκκλησία και προσεύχεται με την ακολουθία που έγραψε ο υμνογράφος μοναχός Γεράσιμος Μικραγιαννανίτης, από την οποία παραθέτουμε και τον ακόλουθο ύμνο:

Ἦχος πλ. α' Χαίροις ἀσκητικῶν

Ἰδὲ ὁ ἐλεήμων Θεός, ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου φιλόνητο, ἐν ὄμματι συμπαθείας, καὶ ὀλεθρίων δεινῶν, καὶ θανατηφόρων διαδόσεων, καὶ πάσης μολύνσεως, ἰοβόλου ἀπάλλαξον, τῆς ἀτμοσφαιρας, τὴν ἀνάχυσιν Κύριε, δι' ὧν κίνδυνος ἀπειλεῖται καὶ θάνατος. Οἴκτειρον οὖν τὸ πλάσμα σου, καὶ δὸς πᾶσι φρόνησιν, μὴ ἐνεργεῖν ἀσυνέτως, δι' ὧν φθορὰ ἐπιγίνεται, δωρούμενος πᾶσιν, ἰλασμὸν καὶ σωτηρίαν, καὶ θεῖον ἔλεος.

Απόδοση

Δες με συμπάθεια ελεήμονα, φιλόνητο Θεέ, τα έργα των χειρών σου και απάλλαξέ μας από κάθε καταστροφή, θανατηφόρες ασθένειες και κάθε μόλυνση. Ανάτρεψε τη ρύπανση της ατμόσφαιρας, Κύριε, η οποία μας απειλεί με κινδύνους και θάνατο. Λυπήσου το πλάσμα σου και δώσε του σοφία να μην ενεργεί ασύνετα και να προκαλεί φθορά και δώριζε σε όλους συγχώρεση, βοήθεια και θεία αγάπη.

Δ. Συμπληρώνουμε την ακροστιχίδα του περιβάλλοντος.

1. Το πάθος που κάνει τους ανθρώπους να τα θέλουν όλα δικά τους.
2. Προτείνει τη νηστεία για να δυναμώσουμε τη θέλησή μας.
3. Μορφή ενέργειας που μολύνει το περιβάλλον.
4. Αυτόν τον μήνα ορίσαμε την «Παγκόσμια Ημέρα Προστασίας του Περιβάλλοντος».
5. Ακόμη και το μακρύτερο ταξίδι, ξεκινάει με το πρώτο, μικρό ...
6. Αυτός που δεν αναλαμβάνει τις ευθύνες του.
7. Για όλα τα προβλήματα ψάχνουμε τη ...
8. «Ταιριαξέτε τα ... σας με έργα!», είπε η Σούζαν στην ομιλία της.
9. Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
10. Το πολυτιμότερο αγαθό στον κόσμο και στον οργανισμό μας.

Εικ.6

1.													
2.													
3.													
4.													
5.													
6.													
7.													
8.													
9.													
10.													